

Cuvântul de Ardeal

Ona Biblioteca și Cultură

pare afară de Luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 L., pe jumătate de an 400 L., pe un sfert 200 L., pe lună 70 L., iar pt. Primării și Autorități 1000 L. pe an

Reforma sanitară

— Noua legislațiune —

Un judicios articol apărut în numărul anterior al ziarului nostru și datorit unui valoros profesor și om de litere din Arad, dl I. L. relevă cu adâncă pătrundere problema educației sanitare a poporului nostru.

Este, poate cea mai neglijată între problemele noastre sociale chestiunea sănătății publice, în raport cu atenția ce se dă acestei cauze în alte țări.

Să amintim numai câteva împrejurări sinistre în acest domeniu a vieții noastre sociale și naționale.

Cifre statistice enorme arată o mortalitate din cele mai mari a copiilor și îndeosebi în straturile populației rurale.

Faptul se explică priu absoluta ignoranță a femeilor noastre dela sate, în privința măsurilor de salubritate, de curățenie, îngrijire și alimentație.

Infecțiunile și boalele contagioase se tratează în absoluta majoritate a cazurilor cu ierburi și vrăjitorii.

Boalele ascunse, după afirmațiile oamenilor competenți, a dlor medici, cari ocazional cercetează câte un pacient — să ridice la 80 procente a populației.

lată o direcție de acțiune socială, spre care trebuie îndreptată toată atenția societății și a factorilor chemați.

Noul proiect sanitar, aduce o inovație din cele mai utile, prin obligarea vizitei medicale înainte de căsătoriei și făcută pendentă căsătoria de starea sanitară a celor cari se căsătoresc.

Intre nenumăratele certificate recerute la contractarea unei căsătorii, cel mai important a lipsit până acum, tocmai acela al sănătății, pe care se clădește și se razimă în primul rând viitorul și fericirea familiei, ca și a unui șir de generații.

Mai presus de starea materială, o societate și un neam se ridică prin sănătatea trupei și sufletească.

O apropiere a Jugoslaviei de Ungaria și Bulgaria

Paris. — Într'un interview acordat corespondentului ziarului »Matin», fostul ministru de externe Nincici a declarat că este posibilă o apropiere a Jugoslaviei de Ungaria și de Bulgaria. Dnul Nincici a adăugat că dorește garantarea independenței Albaniei și că socotește Franța ca cea mai bună făuritoare a păcii.

INSEMNAȚII DE-O ZI

Iată copilul nimănui...

Ziarele din Paris comentează un fapt pe cât de ciudat, și unic în felul său, atât de interesant.

E vorba de un biet nou născut, care deși făc legitim, după concepția logică, totuși a fost și este desmăscat, nefiind cazul său de naștere menționat în vre-o lege.

Nefericitul de știa, doar nici nu mai venea pe lumea aceasta mizerabilă, care-l condamnă pentru simplul motiv că... știința medicală progresa din zi în zi.

Iată cazul:
O femeie gravidă, moare chiar înainte de a naște, cu câteva minute.

Doctorul chemat, constată moartea femeii, însă examinând-o, observă că pruncul tot mai mișcă.

Fără să aștepte mult, ia inițiativă proprie încearcă și reușește a scoate copilul, viu, și sănătos complet însă, nenorocit, și fiind că i murise mama înainte a se naște el, și fiind că, legea... nu prevede sancțiuni, drepturi etc., decât, pentru copii născuți de femei în modul și împrejurările normale cunoscute.

Oi, d n cauza că, pe timpul când se făcuse legea, — chirurgii nu s'au gândit încă la o așa eventualitate ciudată, la o așa rapidă dezvoltare a științei chirurgicale, fapt, ce de sigur că ajungea la urechile ministrului sănătății publice, copilul din chesie nu mai e copil, nu mai e... poate nici om, nu mai are drepturi și obligațiuni căci, nefericitului i murise mama, înainte ca el să se fi născut.

Avea deci datorința morală să... moară odată cu... (nu cu mamăsa ci...) nefericitoarea lui!

SENTUS

Guvernul a primit

200 milioane mărci aur imprumut german, și anume 40 milioane mărci aur în bani gata iar restul în mărfuri și alte trebuințe industriale.

Atașatul francez

azi a fost primit de M. S. Regele.
Numele noului atașat este: Clușaul.

Problemele restaurării monarhiei în Ungaria

— Precizările contelui Bethlen —

Budapesta. — Primul ministru Bethlen a rostit la o întrunire electorală ținută la Veszprém, un discurs în care s'a ocupat între altele și de chestiunea restaurării monarhiei.

»Legitimistii militanți, a declarat primul ministru — uită că soluția problemei monarhice este astăzi cu neputință, căci Ungaria nu poate lua o hotărâre liberă. Atât timp cât Ungaria va fi legată din punct de vedere politic extern și cât timp vecinii sau alte state vor înțelege să exercite influința lor asupra soluțiunii a acestei chestiuni, ar fi o nebunie să se pună problema restaurării monarhiei. Voim să ne căsătorim după voia noastră și nu după voia vecinilor. Ungaria a trăit patru veacuri într'o căsătorie de conveniență, ce a servit mai mult intereselor Austriei decât interesele noastre. Iată de ce n'ar avea nici un sens să facem din nou o căsătorie de conveniență.

Referindu-se apoi la cererile radicalilor din stânga, contele Bethlen a subliniat că națiunea maghiară vrea un regim democratic dar nicidecum o dictatură a claselor de jos.

Noul guvern albanez

Berlin. — Din Tirana se anunță că noul guvern albanez a fost alcătuit sub președinția dlui Itz Bey Krieni, fost până acum ambasadorul Albaniei la Paris.

Cetiți și răspânziți Cuvântul Ardealului

Oblomov

I. Gonciarov

(Traducere din rusește de A. Frunză)

— De ce nu mă scol eu de aia timp? Doar tot timpul am stat culcat, cum mă vezi, m'am gândit cum să scap din bucluc.

— Ce s'a întâmplat? — întrebă Alexeev, căutând să arate o față speriată.

— Două nenorociri! Nici nu știu ce să mă fac.

— Ce fel de nenorociri?

— Mă gonesc din casă; închipu-estii — trebuie să plec: dărâma, târâboiu... o groază, numai când te gândesc! De opt ani doar stau aici. Mi-a făcut-o proprietarul! »Plecați, zice, mai iute.

— Și încă iute! Se grăbește va să zică. Ii trebuie! Foarte nesuferit — să te muți; cu mutatul — o bătaie de cap totdeauna — zise Alexeev; — se pierde, se strică — grozav de plicticos! Și era o locuință așa de bună... cât plăești?

— Unde să găsești alta la fel? — se căina Oblomov; — ba încă și în grabă! Casa uscată, călduroasă; li niște: m'au furat o singură dată! Nu

mai tavanul, mi se pare, nu-i prea solid: s'a deslipit tencuiala, dar încă nu cade!

— Ca neplăcere! — zise Alexeev, dând din cap.

— Oare cum s'ar putea face, ca... să nu mă muț? — zise Oblomov pe gânduri.

— Ai închiriat-o cu contract? — întreabă Alexeev, privind odaia de sus până în dușamele.

— Da, dar a trecut termenul; tot timpul am plătit cu luna... nu țin minte numai decând...

— Și cum crezi să faci? — zise Alexeev după un răstimp de trecere: te muți, sau rămâi?

— Nu cred nici într'un fel, — zise Oblomov; nu vreau să mă gândesc. Să născocesc ceva Zachar.

— Și unora le place așa de mult să se mute, — zise Alexeev; — atâta plăcere au, să schimbe locuința...

— Las să se mute acești unii. Eu nu pot să sufar schimbările. Și încă asta ce-i, cu locuința! — începu Oblomov. Dar ia uite ce scrie starostele.

Iți arăt acuși scrisoarea... dar unde o fi? Zachar, Zachar!

— Doamne, Maică precurată! — bombăni, Zachar, sărind de pe cuptor; — când o să mă ia Dumnezeu?

— Întră și se uită cu o privire turbure la boer.

— Dece n'ai căutat scrisoarea?

— Unde s'o găsește? Parcă eu știu ce scrisoare vă trebuie? Eu nu știu să cetesc.

— Caut-o, ori cum.

— Dumneavoastră singur ați cetit eri nu știu ce scrisoare, — zise Zachar, — dar apoi n'am mai văzut-o.

— Atunci unde-i? — întâmpină lila lili cu necaz. — N'am înghițit-o. Țin minte foarte bine că ai luat-o dela mine și ai pus-o pe-aici undeva. Ba iat-o, uite.

Scutură plapoma: din cutelă ei sări jos o scrisoare.

— Iaca așa dați vina mereu pe mine!

— Hai, hai, pleacă, pleacă!

Zachar pleacă, iar Oblomov începu să cetească scrisoarea, care părea scrisă cu cvas, (ceva analog cu braga sau borsul) pe o hârtie rară, cu o pecete de ceară negricioasă. Literile enorme și palide se întindeau într'o procesiune solemnă, lădă să se atingă una de

alta, în linii oblice, din colțul de sus spre cel de jos. Pe alocuri convoiul era întrerupt de o pată mare de cerneală spălăcită.

Milostive stăpâne, — începu Oblomov, — »nobleța Voastră, părintele și binefăcătorul nostru, lila lili!

Aici Oblomov trecu peste câteva urări de sănătate și urmă de pe la mijloc:

»Aduc la cunoștința milostivirii tale boierești, că la moșia ta, binefăcătorul nostru, toate sunt în bună stare. De cinci săptămâni nu ploauă: am supărat, se vede, pe Dumnezeu cel Sfânt, de nu mai ploauă. Așa secetă nu mai țin minte bătrânii. Semănațiile de primăvară numai că nu se aprind. Pe cele de toamnă pe alocuri le-a prăpădit viermele, pe alocuri le-au dat gata gerurile timpurii: le arsem în primăvară, dar nu se știe de rodeste ceva. Dumnezeu cel Sfânt se va milui poate de milostivirea ta boierească, căci la noi nu ne gândim: lasă crăpăm cu toții. Și în ziua de Sfântul Ivan au mai fugit trei mușici: Laptev, Bacliov, iar deosebit de acela a mai fugit Vasca, bălatul țerului. Am trimis muerile după bărbai: muerile acelea nu s'au mai întors și trăiesc ci-că la la Celchi, iar la Celchi s'a dus cu-nătru-meu dela

Nu merg la Voi...

— Cu ocazia congresului studenților bătrâni din 19 Februarie a. c. în Zălau —

Zălaul, leagănul visurilor frumoase a mii de intelectuali — cu începere dela anul 1646 până și în prezent — în ziua de 1 luna curentă iși adună din toate părțile lumii, cu glasuri tremurând, de bun părinte, pe copii săi, spre a-i revedea încă odată, spre a-i strânge la pept cu brațele-i slăbite, în luptele grele pentru răspândirea culturii, iubirei, conștiinței și frăției adevărate.

Copii săi plecați, de zeci de ani, — departe... spre a învăța să, cunoască și mai bine și să-i poată preluși și mai mult, pe Bătrânii Apostoli ai culturii, iubirei, ai simțurilor nobile și ai muncii fără preget, — pe profesorii îmbătrâniți — și încununăți cu laurii de argint a bătrâneții!

Nu merg la Voi scumpei Părinți! — Privirea Voastră blândă dulce, — mi-ar sfâșia inima în momentul revederii și, când brațele Voastre înfîșe spre îmbrățișare le-a-și vedea trâmărând, toată ființa mea s'ar prăbuși în fața Voastră! Mi-e frică, nu cumva sufletul meu înzădăr să imploare iertarea Voastră căci, poate v'am greșit, poate V'am fost nerecunoscător, nedemn de a locui, în sfântul locaș, păstorit de Voi, — poate nu V'am respălat după cuvîntă jertfele și iubirea Voastră!

Sunt mizerabil-păcătos, nu mă simt vrednic a mă numi fiul Vosru căci, nu am luptat să ajung la mari poziții, spre a Vă putea ajuta acum la Bătrânețe ca, să Vă puteți închide ochii, cu bucuria în suflet că, fiul Vosru V'a ajutat și V'a mântuit dela pierire!

Vinovații Voi sunteți Părinți! De ce ne-ați crescut de oameni cinstiți și cu suflet! De ce ne-ați învățat să ne închinăm zeitelor: Cinstea, Credința, Bărbăția și Recunoștința!

Cultul acestora, ne face incapabili în ziua de azi a Vă putea sări întru ajutor, — astfel nu suntem ascultați de nimeni... și, bătrânețea Voastră se va stinge, poate... în cea mai infamă dehonoriare și cea mai mare durere chin, când ve-ți vedea că... înzădăr a-ți fost Apostoli adevărați.

Voi, urmașii atâtor Apostoli... acum după patru decenii de muncă grea, când a-ți crescut atâția mii de fii ai Vosri, din toate neamurile, a-ți ajuns să vede-ți că, dintre atâți discipoli... nici unul nu-e în stare să Vă dea ajutorul, să Vă respălească jertfele.

Înzădăr strigăm cu glas, din suflet că, nu sunteți unguri, șovinști ci, Apostoli ai culturii, adevărații părinți ai noștri.

Nu suntem ascultați, — și... se va că-lăma incurând sfântul locaș Colle-

giul, îngropând rezultatele muncii Voastre și ai antecesorilor Voștri... însă, pe noi ne vor zugruma ruinele sfinte... nu pe Voi!

Fiii națiunii române, crescuți acolo, timp de două sute optzeci și unu ani... vor fi singurii, cari, cu adevărată îndurerare și pietate, vor păstra ce au mai scump și nobil pentru Voi, Recunoștința.

M.

Asigurările muncitorești

■ Anul acesta se va ține la Geneva conferința internațională a muncii.

Cu aceasta ocazie, se va discuta și chestia asigurărilor de boală a muncitorilor.

Ministerul ocrotirilor sociale a făcut cunoscut biroului internațional al muncii dela Geneva punctul său de vedere în această chestie. Astfel ministerul este pentru obligativitatea asigurărilor de boală cu excepția muncitorilor agricoli, servitorilor și ampoliaților, cari primesc salarii mari; Ucenicii, lucrătorii la domiciliu, lucrătorii de sezon, precum și lucrătorii străini vor fi supuși principiului obligativității.

Ministerul muncii e de părere că nu trebuie să se fixeze limită de vârstă pentru asigurați, ci să li se impună ca în momentul asigurării muncitorului să aibă o bună stare sanitară.

La privința asistenței medicale și farmaceutice, ministerul e de părere să se acorde asigurărilor și după expirarea perioadei de plată a ajutoarelor.

Cotizațiile de asigurare urmează să fie fixate în raport cu salariul real al lucrătorului.

La fondul de boală va contribui atât statul cât și patronul.

O jurisdicție specială va rezolva contestațiile privitoare la cotizații.

Comisia va fi compusă din reprezentanții statului, patronilor și muncitorilor.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE”, Arad, Strada Ionel C. Brătianu. Mâncări bune și ieftine. Serviciu punctual.

MISCAREA CULTURALA

Pestalozzi

Ieri în 17 Februarie s'au împlinit o sută de ani dela moartea celui dintâi pedagog, care și-a pus de scop al vieții sale, educația populară.

Până când marele său înaintemer-gător Rousseau, autorul lui „Emil” n'a crescut decât un elev imaginar, Pestalozzi a crescut mii de copii.

În lunga sa viață de 80 ani n'a urmărit altceva decât regenerarea omenirii prin instrucție. Desgustat de viața de oraș, căci era adept al principiului lui Rousseau, că orice rău vine dela oraș, Pestalozzi își cumpără o mică moșie la Neuhof, ca să fie în mijlocul poporului dela țară. Aici îl atrase simpatia ce avea față de populația mizeră a muncitorului de pământ și voia să găsească mijloacele de micșorare a sărăciei, de risipirea ignoranței ce stăpânea pe locuitorii dela țară.

Dacă întreprinderea agricolă dela Neuhof i-a adus complectă ruină materială — i-a adus însă cel mai mare triumf moral prin deschiderea unui azil de copii săraci.

Cea mai mare parte din acești copii erau mici vagabonzi, adunați din drumul mare; se găseau printre ei chiar copii de puscăriași. Niciodată un institutor nu, a avut o materie de educație mai îngrată, decât acești copii ai nimănui. Pestalozzi împărțea puțina pâine ce avea și a făcut cea mai frumoasă muncă umanitară, plantând principiile educației specimenelor celor mai ingrate ale omenirii.

Lipsa de bani și nerecunoștința ștregarilor — cari îndată ce primeau haine nouă din dărnicia sărăciei lui, fugeau și nu se întorceau — au făcut să închidă curând această școală.

Peste puțin timp, Pestalozzi a primit recunoștința celor dintâi oameni din Europa de atunci.

Opera sa a continuat-o cu mai mult succes la Burgdorf și Iverdun, acest fanatic al crezului de înobilare a omenirii prin instrucție.

Singurul mijloc de a pune capăt disordinii sociale, frământărilor și revoluțiilor populare ca și abuzurilor despotismului, al prinților și al multimilor, este de a înobila pe oameni, spune el într-o operă a lui.

El a visat și a voit școala gratuită, unde să se adune toți copiii bogați și săraci — asemenea bisericii care e deschisă oamenilor din toate categoriile sociale.

În viață a avut multe mizerii, dar școala pe care a iubit-o așa de mult i-a adus și multă mângâiere.

„Vreau să mă îngroape sub streșina școlii, să nu mă se scrie decât numele pe piatra care va acoperi ce-

nușa mea și când picăturile din cer o vor roade și găuri pe jumătate, oamenii se vor arăta poate mai drepți față de mine, decât s'au arătat cât am trăit” spune el în testamentul său.

Posteritatea i-a recunoscut în întregime marile lui merite și admirația recunoscătoare s'a manifestat prin continuarea operei începută de el.

—o—

Serbarea teologilor ort. din Arad la Pâncota

Domnule Redactor!

Vă rog cu tot respectul a da loc în ziarul dv. următoarelor mele șire:

La comunicatul publicat în nr. 33 a. c. „C. A.” relativ la serbarea teologilor în Pâncota, subsemnatul ca directorul școalelor de stat din loc, carele am împărțit rolurile între învățători, observ, că dacă e vorba de merit deosebit ori „elixirul mulțumirei” cum zice dl raportor, atunci aceste distincții în recunoștință cu tot dreptul i-se cuvin nu numai dlui „dascăl român” Vlădica, ci și celuialtă d. dascăl român Maximilian Musca, care totodată și ca secretar al „Casei culturale” a ostentat mai mult pentru reușita producției, ce s'a dat în favorul țăranilor în încăperile dela „Casa culturală” din loc.

Dl reporter E. A. de a. III, avea datorință a se interesa mai în detaliu în cauză și ușor afla și acest adevăr, căci adevărul adevăr rămâne și ca atare nu are să supere pe nimeni și nu, mai ales, azi când toți ne ținem români buni!

Pâncota, la 14 Februarie 1927.

Cu stimă:

Ioan Crișianu,
director școlar de stat.

CINEMA ELISABETA.

Azi, la ora 5^{1/2}. 7 și seara la 10^{1/2}

Gösta Berling

după marele roman al scriitorii Selma Lagerlöf. — Film momental în două părți și 14 acte. În rolul principal cei mai renumiți actori ai teatrului suedez Jenny Hasegqvist, Greta Farbo și Lars Hansen. — Amândauă părțile se vor rula odată.

Verchlev: l'a trimis acolo administratorul, au adus ci-că un plug de peste marea, și administratorul a trimis pe cumătru la Celchi să vadă plugul. Am vorbit cumătrului de fugari; s'a înclinat ispravnicului, zice: „dă hârtie, zice și se vor lua toate măsurile să se întoarcă țăranii la vatră”, și mai mult nimic n'a spus; și eu i-am căzut la picioare și l'am rugat cu lacrimi, dar el a tipat grozav: „șterge-o, șterge-o, și s'a spus că se face totul, să vie hârtia!” Dar hârtie n'am dat. Și pe cine să tocmești, nu se găsește; toți au fugit la Volga, la lucru, la bărci — așa fel de norod prost e azi, binefăcătorule, părinte al nostru, Ilia Ilici! Pânza noastră anul ăsta la bălcu n'are să fie: clădirea de uscat și de albit am încuiat-o cu lacăt și am pus pe Săciuga să păzească zi și noapte: e un mujic treaz, mă uit zi și noapte, ca să nu fure ceva din avutul boresc.

Ceilalți beau prea tare și se cer la obroc. Rămășițele nu se plătesc; anul acesta trimitem ceva din puținul venit ce se va găsi, dragă părinte și binefăcătorul nostru, ca cu vre-o două mii mai puțin față de anul trecut; nu-mai de nu ne-ar săraci cu totul seceta, că trimitem, despre care v'am și scris milostivirii voastre.”

Urmează expresiile de devota-ment și iscălitura: al tău staroste, prea umilitul rob Procolii Vitea-hușchio, cu mâna mea degetul am pus. În neștiință de carte era pusă o cruce »A scris după vorbele celui staroste cumnatul lui, Demeca cel Strâmb.

Oblomov se uită la sfârșitul scrisorii.

— Luna și anul lipsesc, — zise el: — scrisoarea trebuie să fie stat la staroste de anul trecut; aici e și ziua lui Sf. Ivan și seceta. Când și-a adus aminte!

Oblomov căzu pe gânduri.

— Ce zici? — urmă el. Cum ți se pare »ca cu două mii puțin!« Cât are să-mi rămâie?... Oare cât să fi primit eu anul trecut? — întrebă el, uitându-se la Alexeev. — Nu ți-am spus?

Alexeev aruncă ochii spre tavan și se gândi.

— Trebuie întrebat pe Stolz, când o veni, urmă Oblomov; — mi se pare vre-o șapte-opt mii... rău când nu scrii! Acuma mă coboară la sease. D'apoi am să mor de foame! Cu ce să trăiesc?

— Ce te sperii atât, Ilia Ilici, — zise Alexeev. Niciodată nu trebuie

să te lași desperării; lucrurile se dreg dela sine...

— D'apoi n'auzi ce scrie? În loc să trimiță bani, să te mângâie cumva, îmi face, ca în batjocură, numai neplăceri! Și doar în fiecare an! Nu mai sunt bun de nimic. »Ca cu vre-o două mii mai puțin!

— Da, pagubă însemnată — zise Alexeev; — două mii — nu-i glumă. Iaca, și Alexei Loghin a primit anul ăsta, zice se. numai douăsprezece mii în loc de șeptesprezece.

— Dar douăsprezece, nu șase — îl întrerupse Oblomov.

— M'a indispus starostele meu cu totul! Chiar dacă-i în adevăr așa secetă, uscăciune... Dar de ce să mă amărăsc așa dinainte?

— Da... în adevăr — începu Alexeev; nu se cuvenea; dar ce delicat-țetă vrei dela mujic? Norodul ăsto nu înțelege.

— Ei, ce ai face dumneata în locul meu? — întrebă Oblomov, uitându-se întrebător la Alexeev, în plăcuta nădejde că acesta va găsi poate ceva ca să-l mângâie.

— Trebuie să mă gândesc, nu se poate hotărî deodată — zise Alexeev.

— Ce zici, dacă ești scrii guberna-

torului? — zise Ilia Ilici, după ce se mai gândi.

— Dar cine-i la dumneavoastră guvernator? — întrebă Alexeev.

Ilia Ilici nu răspunse și se cufundă în gânduri. Alexeev tăcu și se gândi și el la ceva.

Oblomov, mototolind scrisoarea, își razimă capul de mână, iar coatele de genunchi, și stătu un răstimp, chinuit de un potop de gânduri zadarnice.

— De-ar veni mai degrabă măcar Stolz! — zise el: — scrie că vine curînd, dar dracu știe pe unde rătăcește. Asta ar regula totul.

Căzu pe gânduri din nou. Mult timp tăcură amândoi. În sfârșit Oblomov se trezi cel dintâiu.

— Iată ce-i de făcut! — rosti el hotărât, și era cât peaci să se scoale din așternut: — și de făcut cât mai iute, fără zăbavă... Mai totăju...

În timpul acesta în antreu clopoțelul răsună disperat, încât Oblomov și Alexeev tresăriră, iar Zachar sări de pe cuptor într-o clipă.

(„Viața Românească”)
(Sfârșit)

Muncitorii dela intreprinderile Statului din Ardeal își cer restanțele de salar din a 1923

— Demersurile dela ministerul de industrie —

Zilele acestea a avut loc dezbaterile comisiei de arbitraj în conflictul intervenit între ministerul de industrie și întreprinderile statului din Transilvania. Interesați în acest proces sunt 4500 de muncitori.

Comisia de arbitraj a fost compusă din d-nii Sărățeanu, consilier la Curtea de Casație, ca președinte, Chermani, director la industrie, Suciu și inspectorul Andreescu din același minister. Muncitorii au fost reprezentați de d-nii Petre Braica, Virgil Mois și Pavel Buciuman.

În general muncitorii au cerut 50 procente majorare la salarii și diferite schimbări în condițiile de muncă.

Aceste cereri au fost respinse de minister, care a cerut menținerea condițiilor de muncă stabilite în contractul colectiv din 1926, iar salariile să rămână cele din 1925.

A rămas să se pronunțe președintele în ziua de 22 cor.

Aceiași delegație menționată mai sus s'a prezentat ieri la ministerul de industrie pentru a interveni în chestia memoriului redactat în 29 Octombrie anul trecut. Prin acest memoriu mun-

citorii dela Lonia, Hunedoara-Ghelar, Baia-Mare, Roșu, și alte întreprinderi cer ministerului să li-se achite restanțele de salar încă de pe anul 1925.

Secretarul general al ministerului a luat cunoștință de punctele din memoriu, iar după ședința delegației economice, reprezentanții muncitorilor au fost introduși la d. Berlescu, ministrul industriei.

Acesta le-a comunicat că nu s'a prevăzut nici un fond în noul buget pentru aceste restanțe de salariu cari se urcă la suma de 30 milioane.

Va supune totuși cazul Consiliului de miniștri spre a se aviza la deschiderea unui credit suplimentar.

Ținem să menționăm că aceeași delegație s'a prezentat în diferite rânduri sub guvernarea liberală, fostului ministru al industriei, Tancred Constantinescu. Delegații au formulat aceeași cerere, au înaintat memoriul și totuși nici până azi n'au obținut restanțele de salarii. Unele întreprinderi cum sunt bunăoară Lonia și Cujir au fost comercializate, deci lucrătorii sunt concediați și așteaptă de atâtea vreme că ministerul să-i plătească.

Camera

Di Angheliescu, naționalisto-țărănist a interelat în chestia amnestiei delictelor comise cu ocazia alegerilor generale, acuzând guvernul că, a comis nelegiuiri spre a-și câștiga majoritatea.

După multe incidente și strigăte, abia a putut continua vorbirea. A expus statistica alegerilor.

Di Kalmurzy, guvernamental ocupând loc între deputații opoziției di Madgearu a ripostat și a cerut să se deplaseze imediat din acel loc. Kalmurzy nu s'a supus și din care fapt s'a iscat o ceartă lungă, până când președintele intervenind, l-a rugat să părăsească locul și să treacă la locul unde sunt și ceilalți guvernamentali.

După pauza de 10 minute Angheliescu continuă vorbirea, atacând ministerul de justiție și de război.

Știri din jud. Timiș-Torontal

Judiciare. — Curtea de apel a condamnat pe țărănul Ștefan Teodorescu din Poeni, județul Severin, la 2 ani închisoare, pentru că anul trecut după o petrecere și în urma unei certe a jughiat cu un cutit pe consăteanul său Petre Dăniloiu din care pricină acesta a și murit.

— Ștefan Kaufman și Gheorghe Dragodan, cari au insultat în ziua de 1 Noembrie anul trecut, organele polițienești cu ocazia arestării individului Sabia, urmărit de poliție, au fost condamnați de Consiliul de război, primul la 2 luni închisoare iar cel de al doilea la 2,000 lei amendă.

Arestări. — A fost arestat și înaintat parchetului Petre Günther din Cheilevici pentru că a dat foc la două clădiri de paie, proprietatea unui rival al său.

— Asemenea a fost arestat și înaintat parchetului Matei Toth, din Remetea, care în timpul unui chef a tras focuri de revolver asupra cărciumarului Dumitru Duma din str. Fabrica de mătase.

— A fost prins de poliție și înaintat autorităților militare Francisc Havelca, care este dezertor de 3 ani.

— Șoferul Pavel Dancu, de 27 ani, după ce s'a cheluit strâns în cărciuma lui Saho din cartierul Fabric, a luat la bătaie pe muncitorul Iosif Uri, față de care s'a dat drept agent de poliție. Dancu a fost arestat și dat judecării.

Funcționar incorect condamnat. — Firma de pielărie „Eugen Frank” a dat în judecată pe voiajorul ei numit Francisc Palacac pentru că acesta ar fi înșelat-o cu suma de 14,700 lei. Tribunalul a condamnat pe Palacac la 3 luni închisoare. Condamnatul a făcut recurs.

Sinucideri. — Muncitorul Mihail Sirca de 62 ani, domiciliat în cartierul Plaja, s'a sinucis spânzurându-se. Motivul o boală incurabilă.

— În Grabat s'a sinucis împușcându-se, I. Stützel de 45 ani, în momentul când a fost surprins de grăniceri că trecea frontiera în mod fraudulos.

Omorâtă de tren. — Lângă gara Ghilad a fost găsit cadavrul femeii Elisabeta Zatkó de 33 ani, originară din comuna Ciacova, care probabil că a căzut din tren și a fost omorâtă pe loc.

Încetare de plăți. — Firma de import de fructe orientale Saimul Stern a încetat plățile având activul de 2,000,000 lei iar pasivul de 8 000,000 lei.

Nu se permite

intrarea lui Chasin, agitator bolșevic, pe teritoriul României.

Guvernul a ordonat Direcției generale a Siguranței Statului să ia măsurile necesare, spre a fi împiedicat de a intra în țară defaimatorul al țării, încă la graniță.

Eri seara un grup de studenți universitari din capitală, au așteptat trenul ce sosise dinspre Paris, în gara de Nord, în cazul că sosește Chasin.

Totatunci un grup de muncitori avizați din partea breslelor, spre a-i face primirea și demonstrație de simpatie aceluiasi. Cele două tabere s'au luat la bătaie și cu mare greutate a reușit poliției gării și companiei de jandarmi chemate în ajutor, a goli peronul de grupurile beligerante, împrăștiindu-i.

Azi noaptea, apoi, făcându-se razie, au fost arestați 75 comuniști conspiratori, cari au și fost transportați la Jilava.

Între comuniștii arestați se găsește Imre Aladár și Scheim Osias, cunoscuții comuniști, cari au mai fost oaspeții Jilavei.

Convocare

Doamnele și d-nii membrii ai societății naționale de „Cruce Roșie” a României, Filiala Arad, sunt convocați în adunare generală ordinară pentru ziua de Sâmbătă 19 Februarie 1927, orele 5 a. m., în localul Primăriei orașului Arad, pentru a delibera asupra următoarelor chestiuni la ordinea zilei: 1. Darea de seamă asupra mersului societății în 1926; 2. Aprobarea bilanțului și a contului de venituri și cheltuieli dela 1 Ianuarie 1926 până la 31 Decembrie 1926 și descărcarea comitetului de gestiunea sa; 3. Alegerea comitetului; 4. Eventuale propuneri. Dacă la această convocare nu se va prezenta numărul de membrii cerut de regulament, pentru ca adunarea să fie legal constituită, ședința se va amâna de drept pentru Sâmbăta următoare la aceeași oră, când se vor lua hotărârile, cu ori și câți membri se vor prezenta. Doamnele și domnii membri cari nu pot veni la ședință, pot fi reprezentați prin procură. Președintă, Maria Botiș Cioban. Secretar, Cornel Savonescu.

Din București,

se anunță, că, primăria din Soroca, a căzut pradă incendiului, aprinzându-se tot de acolo încă zece casa. Pagubele se urcă la 20 milioane Lei.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Închiderea dela 17 Februarie 1927

Berlin	123.20
Amsterdam	208.—
New-York	520.—
Londra	2522.—
Paris	2038.—
Milano	2242.50
Praga	1540.50
Budapesta	9090.—
Belgrad	913.50
București	300.—
Varșovia	58.05
Viena	7322.50

BUCUREȘTI

Devize

Paris	690.—
Berlin	41.75
Londra	847.—
New-York	174.50
Italia	760.—
Elveția	3365.—
Viena	24.70
Praga	519.—

Valute

Napoleon	710.—
Mărci	41.—
Leva	125.—
Lire otomane	88.—
Lire sterline	840.—
Fr. rancezi	680.—
Fr. elvețieni	33.—
Lire italiene	750.—
Drahme	2.10
Dinari	3.15
Dolari	175.—
Marca poloneză	19.—
Cor. austr.	25.—
Cor. ung.	29.—
Cor. cehoslov.	5.20.—

INFORMATIUNI

La consiliul de miniștri

de ieri s'a discutat proiectul legii presei, și a fost încredințată subcomisiunea ministerială destinată în acest scop, a-și continua munca.

S'a trecut apoiu la discutarea recentului memorandum al studenților universitari, hotărându-se conchismarea comisiei ministeriale culturale în scopul de a se reorganiza căminurile studențești.

Consiliul de miniștri va pertracta și cu delegații profesorilor și cu delegații studenților universitari, în acest scop, spre a se asculta doleanțele din ambele părți.

Di ministru Ioan Lupaș, dela departamentul Sănătății publice, a prezentat proiectul de reorganizarea, sau binezis, înființarea sanatoriilor studențești.

Consiliul a luat sfârșit, la ora 1 și jumătate noaptea.

Dnul Titulescu

delegat din partea guvernului, împreună cu d-nii, Balfour și Dobrenhere, în conformitate cu paragraful 11 din convenția Ligei națiunilor, s'au intrunit într-o ședință, în Londra, eceasta este prima ședință ținută pentru a aduce la îndeplinire prescripțiunile susamintitului paragraf.

Di Titulescu îmbolnăvindu-se de gripă spaniolă, ședința s'a ținut la locuința consulului român din Londra, unde împreună cu experții invitați, au fost cu toții în număr de șesșezpezece.

Paragraful amintit se ocupă și cuprinde reglementarea și stabilirea procedurilor preventive a unui nou războiu.

Rectificare

În articolul „Igienă neamului” din numărul trecut s'a strecurat greșala de tipar enigma națională în loc de eugenia națională.

Red.

O rugămintă către d-nii preoți și învățători

Biblioteca Academiei Române din București, care este totodată și Biblioteca Statului și care adună și păstrează pentru posteritate tot ce se tipărește la noi în țară: printr-o adresă ne cere cartea fostului învățător Teodor Daul, „Colinzi și cântece populare”, apărută în anul 1890 în editura Tipografiei Dieceane din Arad.

Dupăce nici biblioteca noastră nu posedă această carte și dupăce n'am găsit-o nici la editură nici la rudele autorului — rugăm căduros pe d-nii preoți și învățători, dacă ar avea această carte s'o trimită. Bibliotecii Palatului Cultural din Arad, ca ea la rândul său s'o trimită Bibliotecii Academiei române.

Afară de recunoștința noastră vom achita și costul ei.

Veți face un mare serviciu celei mai înalte instituții culturale din țară, care este Academia Română.

Biblioteca Palatului Cultural din Arad.

Di Goga va pleca în Franța

Di Octavian Goga ministru de Interne va pleca în cursul săptămânii viitoare la Cannes (Franța) pentru interese familiale.

Agentia Stefani

confirmă știrea, că, înțelegerea Stresman—Mussolini nu va avea loc.

Mussolini în timp de o săptămână nici n'a părăsit Roma.

Unele ziare din Capitală

afirmă că, noul proiect de lege a chiriilor, va suferi modificări grave și mai cu seamă în defavorul chiriașilor, ce constă într'aceea că, la chiriașii, cari au un câștig mai mic decât 400 mii lei anual, li s'a stabilit un termen de tranziție în 6 luni, așa că astfel în luna Octombrie o să fie o mișcare mare între chiriași, vor fi constrânși să evacueze locuințele cei mai mulți din ei.

S'a mai hotărât (?) că, acel proprietar, care dorește a se muta în casa i proprie, va putea imediat evacua pe chiriașul care deține apartamentele, fie chiar funcționar de stat respectivul, nu se mai face excepție.

Se afirmă încă, că acest proiect va fi depus Parlamentului încă în decursul acestei luni.

Dacă vrei să dejezi sau să cini ieftin și să fii servit
ooo conștiincios caută ooo

hala de vin a viticulturii „Minorităților”
aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No. 2. — Vinuri esceleste!
Deschis până la ora 12. ooo 511

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de caloricitate înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scălda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muciu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în
ce privesc comenzi etc.

Griji, Tăticule!

Stofe școlare, metru Lei 460

Stofă școlară extra-
fină, metru . . . Lei 560

la MUZSAY :: ARAD

vis-a-vis de teatru. (589)

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale

al doamnei **Cristina Săbau**

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confectionează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lăncierie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimăriuni de modele pe pânză. 1

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrijirea lor și caută atelierul lui IOAN RADA pantofar în Arad, Str. Caragiale Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode. 279

Imprimeria Județului S. A.

Arad, Str. Gh. Lazar No. 17.

Execută tot soiul de tipărituri aparținătoare artei tipografice. — Depozit de imprimare secretariale și advocatiale. ::

Societatea Anonimă Română

pentru întreprinderi industriale și financiare (Domeniul Pâncota)
Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) No. 19,
Etajul I. — Telefon No. 312, 610.

Recomandă pe lângă expediția promptă pe linia tramvaiului Arad-Podgoria lemne de fag, cer și ulm de I-a calitate, pari pt. vie de 7 șucuri, stâlpi pentru garduri, precum și orice fel de materiale aparținătoare industriei lemnului. 626

Buchete și cununi ocazionale foarte frumoase, flori în diferite variațiuni, asortiment bogat cu prețuri convenabile
florăria JANOSI,
ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv numai în Str. Eminescu 20-22 există. Cefelealte cu numele Janosi folosesc nume fals. 262

Cea mai bună și frumoasă distracție pentru o familie

Radio-Technica dela țară un aparat

Radio!

Cel mai ieftin magazin de bransă!

* * * Cereți prospect!

RADIO-Technica, Timișoara

I., Piața Sft. Gheorghe. (559) Telefon: 3-56.

Haine (blouse) croșetate, veste, Poulle-uri, ciorapi, mănuși, saluri elegante de mătase, tricouri (indispens.) se capătă pe lângă prețuri convenabile la SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6. Arad. 245

BECURILE uzate pe lângă suapratire le schimbăm cu nouă, sticle și obiecte de porțelan spartă le lipim special, cadre pentru tablouri și lucrări de sticlărie pe lângă prețuri ieftine la sticlăria

SCHWARCZ Arad,

lângă biserica izraelită. 844

Szántó și Komlós

Prețurentul de iarnă

Costum p. bărbați dela 1750 L în sus
Costum p. băieți dela 1250 L în sus
Costum p. băieți cu pant, scurti dela 1050 L în sus
Palton p. bărb. negru dela 2200 L în sus
Palton p. bărb. cu blană 2600 L în sus
Palton p. bărb. ulst. și raglan dela 1850 L în sus
Palton p. băieți ulst. și raglan dela 1350 L în sus
Palton p. băieți dela 850 L în sus
Paltoaze de pie de dela 4200 L în sus
Impermeabile (gumă) dela 950 L în sus
Impermeabile p. dame dela 1150 L în sus
Mare asortiment de stofe din lână din străinătate Uniforme pentru școlari după măsură. Arad, Piața Avram Iancu în palatul Teatrului. 720

Krón și Vandraesek

În toată ziua mezeluri proaspete, carne de porc, unsoare, clisă, tofelul de cărnuri proaspete la ooo 480

Șumandan Gheorghe și Fiul
Bulev. Regele Ferdinand No. 52.

Cer sprijinul Onor. public românesce!

Citiți Cuvântul Ardealului!

Dacă aveți nevoie de

ANUNT

modern, efctuos,
cercetați Admini-
oo străția oo

„Cuvântul Ardealului”

din Arad, Strada Românilor Nr. 6.

și-a mutat biroul din Strada Take Ionescu (fost Sarossy-ucca) No. 7 a. în Strada Le. Av. Sava No. 9 (fost Kiss-U.) 536

Baia arteziană

Baia cu aburi pentru
Marți toată ziua și
d. m. Pentru bărbați
de Marți în toată ziua
Sambătă și după
Baia-vană deschisă
ziua de dimineața până
Hidroterapie băie
sulfuric și accid carb
femei după masă, iar
bărbați înainte de masă

CONVOCARE.

Prima Soc. An.
Industria Oxigenului și
Gaze din Arad, ține
Februarie 1927 la orele
sala de sedință a Băncii
dit din Transilvania S. A. în
Str. Gen. Berihelot

Adunarea Generală
Ordinară a V-a

la care sunt invitați prin
Dnii actionari cu acea, că
Ș-ului 14 al statutorilor
trebuie să fi depuse la Casa
cei de Credit din Transilva
A. Arad, cu trei zile înainte
adunarea generală. — B
controlat de către comite
Censori s'a așezat în birou
prinderii în Arad, Calea
Vlaicu No. 126.

Ordinea de zi:

1. Raportul și darea de
a consiliului de administra
cenzorilor, prezentarea bil
și a contului de pierdere
de pe anul 1926, stabilirea
țulu, deciderie relativ la
bunătatea profitului realiz
anul 1926, propunere rel
acordareu absolutoriului.
Arad, la 15 Febr. 1927.

Consiliul de Admini

Judecătoria rurală Sîr

Nr. G. 85/1927-2.

Publicațiune de licit

Subsemnatul delegat ju
resc în senzul art. 102, a
LX 1881 respective art.
legii XLI din 1908, prin
publică că în urma decisiu
decătoriei de ocol Sîria,
1866-1926 pentru suma
19,000 capital și acc. efect
se execuția escontativă în
area lui Nagy Danila con
măritului s'au pus sub seq
pe mișcătoarele următoare
cătoare: 1 trăsura de lux,
și reparat nou prețuite în
de Lei 15,000.

Deci în urma decisiunii
mai sus, a Judecătoriei de
Sîria pentru încasarea
ziunei de 7000 Lei și
stabilite până acum în su
5206 Lei se defrige termen
citație pe ziua de 26 Fe
arie 1927 la ora 3
în comuna Pâncota la cas
măritului.

Se invită cumpărător
aceea observare, că mișc
se vor vinde în bani gate
de lipsă și sub prețul es
Intrucât mișcătoarele su
chestrare și din partea al
aceștia s'au câștigat dis
escontentare, licitația se
în senzul art. 120 a leg
1881 și în favoarea acelor
Sîria, la 2 Febr. 1927.

Delegat jud. : I. C.

Insertii se prim

a Administrația ziar